

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης

Εξωτερική Αξιολόγηση

Ημερομηνία - Επιτροπή

Ημερομηνία αξιολόγησης:

7- 9 Νοεμβρίου 2012

Επιτροπή αξιολόγησης :

- Κωνσταντίνος Γιαννακάς , University of Nebraska (USA)
- Μιχάλης Μπουρλάκης, Brunel University (UK)
- Δημήτρης Διακοσάββας, Organization for Economic Co-operation and Development (France)
- Κώστας Καραντινινής, University of Copenhagen (Denmark)

Διαδικασία

- Συζήτηση με την Επιτροπή Αξιολόγησης του Τμήματος (ΟΜΕΑ). Συζητήθηκε το κείμενο εσωτερικής αξιολόγησης
- Συζήτηση με τα μέλη ΔΕΠ
- Συζήτηση με τα μέλη ΔΕΠ στη βαθμίδα του Λέκτορα και του Επίκουρου Καθηγητή
- Συζήτηση με ΕΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ
- Συζήτηση με Μεταπτυχιακούς φοιτητές, υποψήφιους διδάκτορες και απόφοιτους
- Επίσκεψη και συζήτηση με τους Διευθυντές των 2 ΠΜΣ
- Επίσκεψη στα εργαστήρια και στις υποδομές του Τμήματος
- Συζήτηση με φοιτητές προπτυχιακού προγράμματος

Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

Διαπιστώσεις

- Έλλειψη ταυτότητας
- **Υπερφορτωμένο** πρόγραμμα **χωρίς ευελιξία** λόγω του μικρού αριθμού μαθημάτων επιλογής. Σε αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό
  - Η υπερβολική και συνεχώς αυξανόμενη μέση διάρκεια σπουδών
  - Το πολύ χαμηλό ποσοστό επιτυχίας των φοιτητών στις πρώτες προσπάθειές τους να περάσουν το μάθημα
  - Ο χαμηλός μέσος βαθμός πτυχίου.
- Ο πολύ **μικρός αριθμός** μαθημάτων επιλογής **απαγορεύει** στους φοιτητές **να συμμετέχουν** στη διαμόρφωση του προγράμματος μαθημάτων που θα παρακολουθήσουν και να το **προσαρμόσουν** στις δικές τους επιθυμίες και ανάγκες.

Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

- Πολύ **μικρός αριθμός** μαθημάτων **Αγροτικής Οικονομίας**.

Ανεπαρκής για την προετοιμασία των φοιτητών να αντιμετωπίσουν τα σημαντικά θέματα της **αγροτικής οικονομίας και ανάπτυξης της υπαίθρου** τα οποία θα κληθούν να αντιμετωπίσουν μετά την αποφοίτησή τους.

- **Υπερβολικός** αριθμός μαθημάτων από τα **άλλα Τμήματα**.

- Απουσία **προαπαιτούμενων**

Μαζί με το εξεταστικό σύστημα αποτελούν τους βασικούς παράγοντες της **μεγάλης διάρκειας σπουδών** με επιπτώσεις στους ίδιους τους φοιτητές στις οικογένειες του και στην κοινωνία γενικότερα

- **Μικρή συμμετοχή** στο πρόγραμμα **Erasmus**

Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

Προτάσεις:

- Το **συγκριτικό πλεονέκτημα** του Τμήματος είναι η **αγροτική οικονομία** και αυτό μπορεί να αποτελέσει τη βάση για τη διαμόρφωση μιας **καθαρής ταυτότητας**
- Μείωση του χρόνου σπουδών σε **4 έτη**
- Μείωση του αριθμού των **μαθημάτων** και **αύξηση** της συμμετοχής των μαθημάτων **επιλογής**.
- **Αλλαγή** της αναλογίας **οικονομικών** και **μη οικονομικών** μαθημάτων υπέρ των πρώτων.

Τουλάχιστον τα **5/8** των μαθημάτων θα πρέπει να είναι μαθήματα **Αγροτικής Οικονομίας** και **Ανάπτυξης** και τα υπόλοιπα από τα άλλα Τμήματα με μεγάλη δυνατότητα επιλογής.

Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

- Εισαγωγή **προαπαιτούμενων** μαθημάτων έτσι ώστε η σειρά των μαθημάτων να έχει ουσιαστικό νόημα και να αντιμετωπιστεί η **μεγάλη διάρκεια** σπουδών και η **χαμηλή μέση βαθμολογία**
- Θα πρέπει να προστεθούν **σύγχρονα μαθήματα** όπως Behavioral Economics, Ecological Economics, Food Economics & Policy, Industrial Organization, Institutional Economics, New International Economics, and Water Economics & Policy

Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών

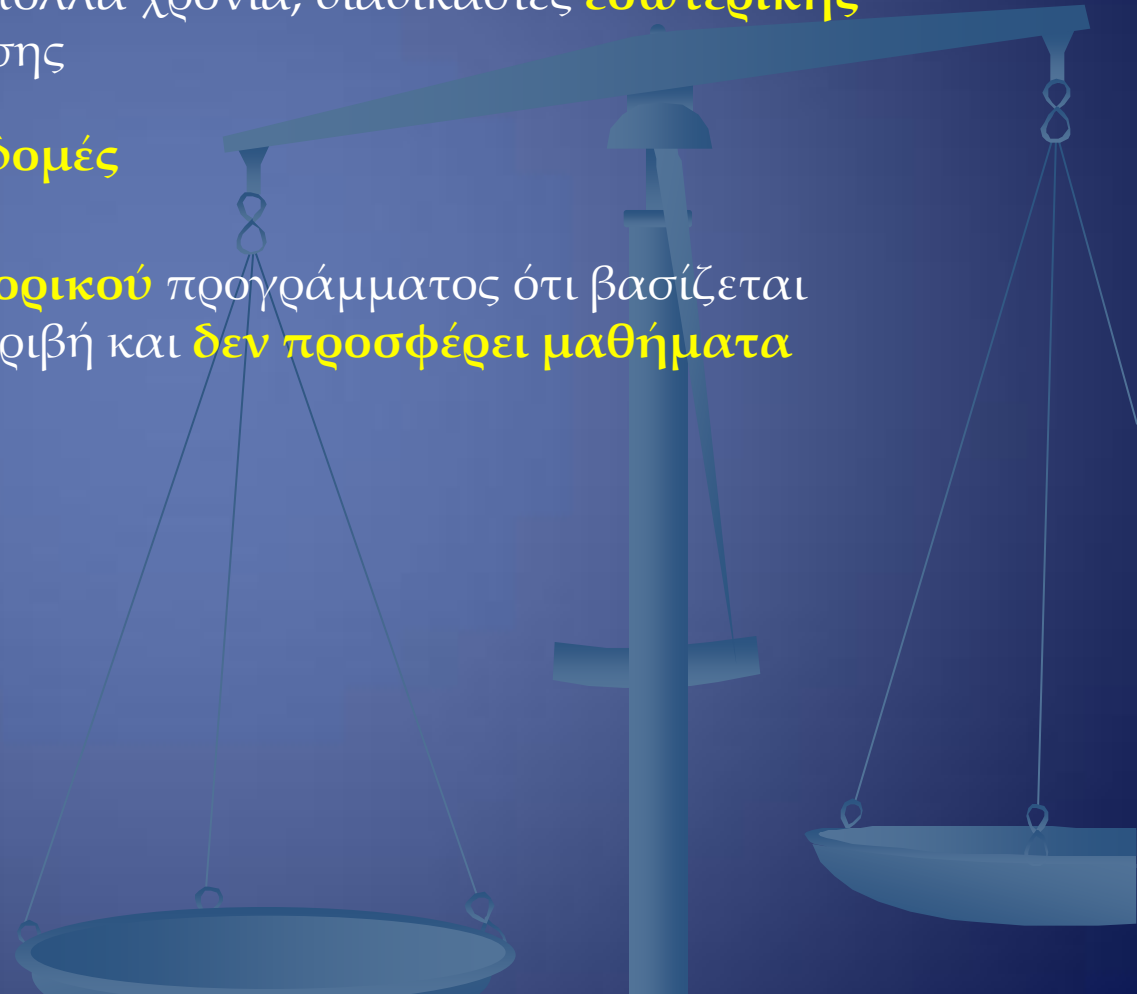
Διαπιστώσεις

- **Αντίστοιχα** με αυτά πολλών **αξιόλογων** πανεπιστημίων του **εξωτερικού**
- Υπάρχει **αντιστοιχία** μεταξύ **στόχων** και **προγραμμάτων** σπουδών
- Τα προγράμματα είναι **δομημένα σωστά** με συγκεκριμένα **κριτήρια εισαγωγής** φοιτητών και προσφέρουν τα **κατάλληλα μαθήματα** για να αποκτήσουν οι φοιτητές τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες
- Τα μαθήματα διδάσκονται από καθηγητές με **αυξημένα προσόντα** αρκετοί εκ των οποίων είναι από αλλά παν/μια του **εσωτερικού** ή του **εξωτερικού**.
- Πολύ μεγάλο ποσοστό αποφοίτησης

Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών

- Έχουν θεσπίσει, εδώ και πολλά χρόνια, διαδικασίες **εσωτερικής** και **εξωτερικής** αξιολόγησης
- Πολύ ικανοποιητικές **υποδομές**
- **Μειονέκτημα** του **διδασκτορικού** προγράμματος ότι βασίζεται μόνο στη διδασκτορική διατριβή και **δεν προσφέρει μαθήματα**

Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών

Προτάσεις

- **Σύνδεση** των δύο μεταπτυχιακών με δυνατότητα **επιλογής** μαθημάτων και από τα **δύο προγράμματα**
- **Περισσότερα** μαθήματα **επιλογής**
- Επειδή και τα δύο προγράμματα προσελκύουν πολλούς φοιτητές που δεν έχουν τις απαιτούμενες γνώσεις σε οικονομικά αντικείμενα να δημιουργηθούν **ειδικά εντατικά τμήματα** στα αντικείμενα αυτά πριν την έναρξη των μαθημάτων.
- Τα **χρηματοδοτούμενα προγράμματα** των μελών ΔΕΠ θα πρέπει να στοχεύουν στην **απασχόληση υποψηφίων διδασκόντων**.
- Μεγαλύτερη συμμετοχή των **υποψηφίων διδασκόντων** στην **διδασκαλία μαθημάτων** (ασκήσεις, διόρθωση γραπτών κλπ)

Διδασκαλία

Διαπιστώσεις

- Πολύ **χαμηλή προσέλευση** στα μαθήματα
- Σε σχέση με τα μεταπτυχιακά η **συνεργασία φοιτητών καθηγητών** είναι σε **χαμηλό** επίπεδο.
- Ο **απεριόριστος αριθμός εξετάσεων** είναι **αντίθετος** με τη διεθνή πρακτική για αυτό και υπάρχει **χαμηλό ποσοστό προσέλευσης** στις εξετάσεις. Στα ΠΜΣ που η διαδικασία είναι διαφορετική η προσέλευση πλησιάζει το 100%.
- **Χαμηλή ποιότητα** των **σημειώσεων** που διανέμονται. Πολλοί φοιτητές ανέφεραν ότι πέρασαν το μάθημα ή ακόμη πέτυχαν μεγάλους βαθμούς διαβάζοντας μόνο τις σημειώσεις
- Σε αντίθεση με τα μεταπτυχιακά προγράμματα, **δεν** υπάρχει **σύνδεση** της **έρευνας** των μελών ΔΕΠ με τη **διδασκαλία**.

Διδασκαλία

- Αξιολόγηση των φοιτητών

- Περιορισμένη συμμετοχή
- Οι φοιτητές εκφράζουν την βεβαιότητα ότι **τίποτα δεν θα αλλάξει** μετά την αξιολόγηση.
- **Ανυπαρξία κινήτρου** για όσους διδάσκοντες εμφανίζουν υψηλή επίδοση
- Δηλαδή, σε μεγάλο βαθμό ο σκοπός της αξιολόγησης **δεν εξυπηρετείται**

Πολλά από τα **προβλήματα** που διαπιστώθηκαν οφείλονται στο γενικότερο **εκπαιδευτικό σύστημα** που

(α) Είναι περισσότερο προσανατολισμένο στην πλευρά της **προσφοράς** και όχι της ζήτησης και υπόκειται στους περιορισμούς ενός συνεχώς **μεταβαλλόμενου νομικού πλαισίου**

(β) Μετατρέπει το πανεπιστήμιο σε **εξεταστικό κέντρο** και δημιουργεί φοιτητές με μοναδικό στόχο να περάσουν τα μαθήματα **χωρίς να προωθεί την κριτική σκέψη.**

Προτάσεις:

Η **επίλυση** των παραπάνω προβλημάτων και η βελτίωση της ποιότητας διδασκαλίας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό και από το ίδιο το **εκπαιδευτικό σύστημα**

Υπάρχουν **περιθώρια βελτίωσης** αν υπάρξει μεγαλύτερη **σύνδεση** με τους **οργανισμούς και επιχειρήσεις** που αποτελούν τους μελλοντικούς εργοδότες των αποφοίτων.

- Πρέπει το ίδιο το **Τμήμα** να καθορίζει τα **κριτήρια εισαγωγής** των φοιτητών. Έτσι μόνο μπορεί να υπάρξει **υγιής ανταγωνισμός** μεταξύ τμημάτων και αναβάθμιση της προσφερόμενης εκπαίδευσης.
- **Περιορισμός του αριθμού των εξετάσεων** που ο φοιτητής δικαιούται σε κάθε μάθημα. Αυτό θα πρέπει να συνοδεύεται με την εισαγωγή **ενδιάμεσων εξετάσεων** (πρόοδοι) και **εργασιών** τις οποίες θα πρέπει να αναλαμβάνουν από τα πρώτα εξάμηνα των σπουδών τους.

Διδασκαλία

- **Αύξηση της συμμετοχής** των φοιτητών στα μαθήματα
  - Μέθοδοι διδασκαλίας
  - Εκπαιδευτικό υλικό
  - Ενδιάμεσες εξετάσεις και εργασίες
- Μεγαλύτερη εμπλοκή των **φοιτητών** στην **αξιολόγηση** (πχ συμμετοχή στη δημιουργία του ερωτηματολογίου)
- Εσωτερικός **έλεγχος ποιότητας** του **περιεχομένου** των **μαθημάτων** και του **εκπαιδευτικού υλικού**.
- Σύστημα συνεχούς **ελέγχου** της **διαδικασίας εξετάσεων** (θέματα, βαθμολογίες) ακολουθώντας την διεθνή πρακτική.
- **Κίνητρα** για την βελτίωση της **ποιότητας της διδασκαλίας**
- Μεγαλύτερη συμμετοχή στο **Erasmus**.

Διαπιστώσεις

- **Απουσία** συγκεκριμένης **πολιτικής** και **στρατηγικής** στον τομέα της έρευνας.
- Κρίνεται ως **θετικό σημείο** η καλή **ερευνητική κουλτούρα** μεταξύ των **νεοτέρων** μελών ΔΕΠ και των **υποψηφίων διδασκτόρων**
- Η **παραγωγικότητα** στον τομέα αυτό μετρούμενη κυρίως με δημοσιεύσεις σε **έγκριτα** επιστημονικά περιοδικά **δεν κρίνεται ικανοποιητική** και επικεντρώνεται σε μικρό αριθμό μελών ΔΕΠ.
- **Έλλειψη** συγκεκριμένων **διαδικασιών** για την **προώθηση** της έρευνας (πχ συμμετοχή σε συνέδρια)
- **Πολύ καλές** οι **επιδόσεις** του Τμήματος σε **ερευνητικά προγράμματα**

Προτάσεις

- Καθορισμός **πολιτικής, στόχων** και **στρατηγικής** για την επίτευξή τους. Αυτό θα βοηθήσει τα νεώτερα μέλη ΔΕΠ και θα διευκρινίσει περισσότερο τις προϋποθέσεις για την προαγωγή τους
- Μεγαλύτερη **συνεργασία** μεταξύ των μελών ΔΕΠ
- Ανάπτυξη **εσωτερικού διαλόγου** με **παρουσιάσεις** των **ερευνητικών δραστηριοτήτων** των μελών του Τμήματος και των υποψηφίων διδασκτόρων σε τακτά χρονικά διαστήματα.
- Σημαντική ευκαιρία για αύξηση τόσο της **ποσότητας** αλλά κυρίως της **ποιότητας** των δημοσιεύσεων πρέπει να αποτελέσουν τα **ερευνητικά προγράμματα** στα οποία το Τμήμα έχει καλές επιδόσεις
- Πρέπει να υπάρξει **μεγαλύτερη συνεργασία με φοιτητές** (προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς) αλλά και με όσους **εκτός πανεπιστημίου** έχουν ενδιαφέρον για τα αποτελέσματα της έρευνας.

Άλλες υπηρεσίες

Διαπιστώσεις- Προτάσεις

- Ικανοποιητικές εγκαταστάσεις. Υπάρχουν όμως σημαντικές δυσκολίες στην πρόσβαση ΑΜΕΑ
- Μεγάλη χρήση της έντυπης επικοινωνίας. Πρέπει να αντικατασταθεί σε μεγάλο βαθμό με ηλεκτρονική
- Η βιβλιοθήκη έχει όλες τις σύγχρονες προδιαγραφές αλλά παραμένει κλειστή τα απογεύματα και τα ΣΚ

Αξιολόγηση...της αξιολόγησης

Απόφαση ΓΣ

Το Τμήμα **αποδέχεται** την Έκθεση στο σύνολό της θεωρώντας ότι **επιβεβαιώνει** σε μεγάλο βαθμό **την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης** που είχε προηγηθεί και **συμφωνεί** με τις **προτάσεις** που αφορούν την μελλοντική στρατηγική του Τμήματος.

Σχόλια από μέλη της ΓΣ

- Η παρατήρηση για **έλλειψη οράματος** στον τομέα της έρευνας **στερείται τεκμηρίωσης**.
  - Τα μέλη ΔΕΠ **δεν ρωτήθηκαν** για τα ερευνητικά τους σχέδια και οράματα.
  - Ένα κάποιο «όραμα» υπηρετείται. Το μαρτυρούν οι **επιλογές** και **κατευθύνσεις** των δύο **επιτυχημένων ΠΜΣ**, οι επιλογές και εισαγωγή **νέων γνωστικών** αντικειμένων αλλά και η εστιασμένη συμβολή του Τμήματος σε **ειδικά θέματα**

Αξιολόγηση...της αξιολόγησης

- Για την αξιολόγηση της ερευνητικής δραστηριότητας **δεν λαμβάνονται υπ' όψιν:**
  - Η **χαμηλή αφετηρία** (σε προσωπικό, υλικά μέσα, χώροι, χρηματοδότηση) εκκίνησης του Τμήματος
  - Ο **υψηλός φόρτος** εκπαιδευτικής και διοικητικής εργασίας
  - Οι **περιορισμένοι** έως ανύπαρκτοι **κρατικοί ή άλλοι πόροι** συμμετοχής σε συνέδρια, ερευνητικά προγράμματα
  - Η πολιτικά **ασταθής** και **ταραγμένη κατάσταση** στο ελληνικό πανεπιστήμιο
  - Η **έλλειψη** προγραμμάτων έρευνας σε **συγκεκριμένα επιστημονικά πεδία**
- Η ύπαρξη ερευνητικής κουλτούρας διαπιστώνεται με **επιλεκτικά** υιοθετούμενες **ποσοτικές αποτιμήσεις**. Οι οποίες μάλιστα διαθέτουν ως **αποκλειστική εγγύηση ποιότητας** το κριτήριο των δημοσιεύσεων σε **περιοδικά υψηλής αναγνώρισης**.
- Διαπιστώνεται έλλειψη συνεργασίας «νεώτερων» και «ωριμότερων», ενώ αυτή **συμβαίνει στην πράξη**, μεταξύ άλλων με **διοχέτευση πόρων** μέσω ΕΛΚΕ για χρηματοδότηση έρευνας, μετάβασης σε συνέδρια, πρώτης εγκατάστασης κ.λ.π.

Αξιολόγηση...της αξιολόγησης

- Η παρατήρηση-πρόταση για **εντατικά** μαθήματα στα οικονομικά, μαθηματικά και στατιστική πριν την έναρξη των μαθημάτων στα **ΠΜΣ δεν είναι εφικτή** γιατί η ολοκλήρωση της επιλογής των φοιτητών συχνά γίνεται οριακά πριν την έναρξη των μαθημάτων και ο χρόνος δεν το επιτρέπει.
- Το μέγιστο πρόβλημα όχι μόνο του Τμήματος αλλά όλων των ελληνικών Πανεπιστημίων είναι **η μη παρακολούθηση** των μαθημάτων από τους φοιτητές. Τα **προαπαιτούμενα** είναι **ένα από τα εργαλεία** που θα βελτιώσουν την παρακολούθηση των μαθημάτων αλλά **υπό συγκεκριμένους όρους**
- Ο χρόνος **παραμονής** των αξιολογητών αποδείχτηκε **περιορισμένος**
- Η σύνθεση της ΕΕΞΑ δεν είχε την απαιτούμενη αντιστοιχία με τα γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος.
- Ενώ θεωρείται ως «συγκριτικό πλεονέκτημα» η «Αγροτική οικονομία και η αειφόρος διαχείριση του αγροτικού χώρου», οι υποδείξεις **εξαντλούνται μόνο** σε προτάσεις για **προσθήκη οικονομικών μαθημάτων** και δεν γίνεται **καμία αναφορά** ή μνεία με το πώς θα εξασφαλιστεί η μαθησιακή διαδικασία για την **αειφόρο διαχείριση του αγροτικού χώρου**

Ευχαριστώ
για την προσοχή σας

